Projekt

z dnia 30 maja 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Herby wotum zaufania

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 4a i art. 28aa ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990r., o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 559 z późn. zm)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy Herby postanawia się udzielić wotum zaufania Wójtowi Gminy Herby.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

RADCA PRAWNY
mgr Marian Skwara
OP-C-128/22

Projekt

z dnia 30 maja 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego i sprawozdania z wykonania budżetu gminy za rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art 270 ust. 4 z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu gminy zatwierdza się:

1. sprawozdanie finansowe za 2021 r.
2. sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za 2021 r.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

RADCA PRAWNY
mgr Marian Maurer
OK-C-126/22

Projekt

z dnia 30 maja 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy za rok 2021

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 4 i art. 28a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm) oraz art. 271 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Po zapoznaniu się z przedstawionym przez Wójta Gminy:

1) sprawozdaniem z wykonania budżetu gminy za 2021 rok
2) sprawozdaniem finansowym za 2021 rok
3) opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, o której mowa w art. 270 ust. 2
4) informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego
5) stanowiskiem Komisji Rewizyjnej
6) opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach o wniosku Komisji Rewizyjnej w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy absolutorium za rok 2021

udziela się absolutorium Wójtowi Gminy za 2021 rok.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
mgr Marian Stuura
OP-C-129/22

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

Projekt

z dnia 3 czerwca 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia 15 czerwca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Herbach lata 2022 – 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz.559) oraz art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

Załącznik do uchwały nr XXXII/ 22

Rady Gminy Herby z dnia 15 czerwca 2022 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2022-2025

Spis treści

I. Wstęp
II. Charakterystyka zjawiska przemocy

1. Pojęcie przemocy w rodzinie.

2. Rodzaje i typy przemocy.

3. Fazy cyklu przemocy

4. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej

5. Czynniki sprzyjające przemocy w rodzinie

6. Skutki przemocy w rodzinie

III. Diagnoza lokalna i analiza danych

1. Charakterystyka gminy

2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Herby

IV. Główne założenia programu

1. Cele programu

2. Podstawy prawne przeciwdziałania przemocy.

3. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

V. Realizacja programu

1. Zasoby gminy Herby w zakresie realizacji Programu.

2. Harmonogram realizacji programu.

3. Adresaci programu.

4. Przewidywane efekty realizacji Programu.

5. Monitorowanie i ewaluacja programu

6. Finansowanie Programu

I. Wstęp

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca zalążek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczpospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględniać w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielenie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje panujące pomiędzy jej członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje te ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna, swym członkom, gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowiek, system norm i wartości. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gmin należy opracowanie i realizacja gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Celem Programu jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Art. 9a w/w ustawy stanowi, że gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, który realizuje działania określone w Programie. Program zawiera podstawowe definicje związane z tematyką przemocy w rodzinie, analizę jej przyczyn, uwzględnia informacje kto najczęściej doświadcza przemocy w rodzinie oraz określa podstawy prawne podejmowanych działań.

Opracowany dokument przedstawia również charakterystykę i analizę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Herby , z uwzględnieniem danych ilościowych zebranych z lokalnych instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Założeniem niniejszego Programu jest dalsze rozwijanie systemu współpracy wszystkich instytucji, służb i organizacji funkcjonujących na terenie Gminy Herby, w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Odbywać się to będzie poprzez profilaktykę i edukację społeczną, ochronę i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, ale także poprzez podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cele, działania i zadania Programu będą podlegać monitoringowi, ewaluacji, a w miarę możliwości wprowadzane będą korekty, nowe rozwiązania wynikające z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących

Program, dzięki czemu będzie on odpowiadał na bieżące potrzeby mieszkańców gminy Herby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

1. Pojęcie przemocy w rodzinie.

Kiedy myślimy o przemocy, kojarzy nam się ona najczęściej z biciem, popychaniem, kopaniem, znęcaniem się fizycznym nad drugą osobą, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności lub też gwałtem. Jednakże przemocą jest również poniżanie psychiczne człowieka, oczernianie go, wyzywanie, ranienie jego uczuć, niszczenie jego poczucia własnej wartości, niszczenie przedmiotów, do których jest przywiązany, głodzenie, ograniczanie swobody drugiej osoby w sposób przekraczający normy moralne, izolowanie od otoczenia. Przemoc może przybierać wiele form, może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich obecna była od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiło się niewiele, jakby nie zauważając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które w konsekwencji prowadzi do znacznych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń i zabójstw. Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. Przemoc w rodzinie, zgodnie z treścią art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to: "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą". Osoby wymienione w zacytowanym pkt. 1 to: "członek rodziny – należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą". Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny (rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępny (dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć również z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie to przestępstwo, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany artykuł 207 kodeksu karnego dotyczy znęcania się fizycznego lub psychicznego nad członkiem rodziny i przewiduje karę pozbawienia wolności. Perspektywa moralna pokazuje, że dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego i jest złem moralnym. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania. Psychologiczne spojrzenie

na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwalaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód, jakie poczyniła w ich życiu. Z perspektywy społecznej widać czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony w przeciwdziałanie przemocy mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych.

2. Rodzaje i typy przemocy.

Wyróżnia się następujące formy:

Przemoc fizyczna – nazywana również gorącą, to każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia). Przemoc psychiczna – nazywana również zimną, to umyślne agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące u ofiary zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżanie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzenie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie).

Przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.

Przemoc ekonomiczna – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadzą do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka).

Zaniedbanie – stan ciągłego niezaspakajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych. Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osobami doświadczającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne, ale bywają też nimi mężczyźni. Aby lepiej zrozumieć zjawisko przemocy w rodzinie należy również rozważaniami objąć inne aspekty przemocy. J. Mellibruda (1997) wyróżnia dwie jej formy, tzw. typy przemocy wewnątrzrodzinnej:

Przemoc gorąca - gorącą przemoc mogą powodować negatywne i intensywne przeżycia związane z frustracją, z zablokowaniem jakiś dążeń, z niespełnianiem pragnień i oczekiwań. Pojawia się agresywna reakcja na stres, która nie zostaje powstrzymana i kieruje się przeciw członkowi rodziny. Istotnym czynnikiem bywa przekonanie sprawcy o niezdolności ofiary do obrony i poczucie własnej bezkarności. Słabość ofiary wynika z przewagi fizycznej sprawcy lub okoliczności, w których sprawca uzyskuje władzę psychiczną. Towarzyszy mu wtedy poczucie, że „może sobie na wiele pozwolić". Przejawia się ona w postaci napadów furii, złości,

wyładowań emocjonalnych. Jest to przemoc naładowana agresją, występująca zwykle w afekcie. Towarzyszą jej bogate formy ekspresji (krzyki, gwałtowne zadawanie bólu, wyzwiska).

Przemoc chłodna - Przemoc chłodna wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane. Polega na realizowaniu przez sprawcę specyficznego scenariusza zapisanego w jego umyśle, a czasem również w obyczajach i środowiskowej kulturze. Człowiek realizujący taki scenariusz przemocy, zmierzając do jakiegoś celu jest gotowy do wtargnięcia na wewnętrzne terytorium psychiczne swego dziecka lub współmałżonka. Znajduje dla tego usprawiedliwienie nawet wtedy, gdy jest świadomy cierpienia, które spowodował. Przemoc taka jest narzędziem oddziaływania zmierzającego nieraz do wzniosłych celów, które uzasadniają bolesne dla bliskiej osoby środki. Jednym ze szczególnie ważnych źródeł przemocy jest skrywane i dotkliwe poczucie niemocy, impotencji fizycznej lub psychicznej, które sprawca stara się zagłuszyć, a czasem zanegować poprzez akty przemocy.

3. Fazy cyklu przemocy.

Aby móc lepiej zrozumieć dlaczego osobom doznającym przemocy tak trudno zmienić swoją sytuację, ważne jest przyjrzenie się specyfice relacji między osobą stosującą przemoc, a ofiarą. Zdecydowana większość osób nie doświadcza przemocy w sposób ciągły, gdyż przemoc ma tendencję do powtarzania się według określonej, zauważalnej prawidłowości. Istnienie tych cykli pozwala także lepiej wyjaśnić proces wiktymizacji (stawania się ofiarą, traktowania siebie jako ofiary) osób doznających przemocy, a także pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności. W cyklu przemocy występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

1) faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych,

2) faza ostrej, gwałtownej przemocy – to druga faza, w której następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji; agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary (sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszają agresji),

3) faza „miodowego miesiąca" – to trzecia faza w czasie, w trakcie której sprawca wyraża swoją skruchę, okazuje żal, obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub po prostu zachowuje się tak jak gdyby przemoc nie miała miejsca; faza ta jest przemijająca i bez specjalistycznej pomocy kończy się nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy. Faza „miodowego miesiąca" zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz.

Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie za sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie ona się powtarzać dopóki nie zostanie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

4. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej.

Wiele społeczeństw czy środowisk nie reaguje na problem przemocy w rodzinie, wyrażając tym samym przyzwolenie na jej istnienie. Jest to wynikiem funkcjonujących w świadomości

społecznej stereotypów i przekonań, które głęboko zapuszczają swoje korzenie i fałszują rzeczywistość. Stereotypy i mity czy przekonania usprawiedliwiają stosowanie przemocy, służą do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na stosowanie przemocy, umacniają w nim poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę i zmuszając ją do milczenia.

5. Czynniki sprzyjające przemocy w rodzinie.

Przemoc we współczesnym świecie staje się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym, a jej zasięg, różnorodność form i konsekwencje natury wychowawczej, psychologicznej, zdrowotnej i ekonomicznej powodują, że należy traktować ją jako zjawisko społeczne istotnej rangi. Próba rozwiązania tego problemu wymaga rzeczywistej współpracy przedstawicieli wielu obszarów życia społecznego, jednakże pierwszym krokiem na drodze do jego rozwiązania jest ujawnienie czynników, które jemu sprzyjają.

Normy społeczne i kulturowe – na przestrzeni wieków istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności wobec kobiet i dzieci, co w wielu środowiskach znajduje odzwierciedlenie w obyczajach i przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie („pan i władca"), a także społecznej akceptacji stosowania kar cielesnych. Związane jest to z wciąż funkcjonującymi stereotypami dotyczącymi zachowania kobiet i mężczyzn, ich roli w rodzinie oraz roli w społeczeństwie.

Alkohol i narkotyki – wiele osób stosujących przemoc w rodzinie w chwili popełniania czynów przemocowych jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków. Alkohol i narkotyki powodują osłabienie kontroli nad zachowaniem, zwiększają prawdopodobieństwo zareagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, znoszą zahamowania, zaburzają ocenę sytuacji, wyzwalają skrywane emocje i sprzyjają antyspołecznym i nieakceptowanym zachowaniom. Należy jednak stanowczo podkreślić, że nadużywanie alkoholu lub narkotyków przez osobę stosującą przemoc nie jest w żadnym elemencie czynnikiem zwalniającym z odpowiedzialności za swoje czyny, aczkolwiek osoby te często starają się usprawiedliwiać swoje zachowanie faktem bycia nietrzeźwym. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych. Przekonanie, że przemoc dotyczy wyłącznie rodzin, w których nadużywa się alkoholu lub narkotyków jest całkowicie błędne. Dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia – dzieci wychowujące się w rodzinach, w których jest stosowana przemoc często przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub osobami doznającymi przemocy. Wynika to z faktu, że uczą się od dzieciństwa, iż najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem na rozwiązywanie konfliktów jest przemoc, poprzez co będąc dorosłymi zwyczajnie nie umieją odnaleźć się w trudnej dla nich sytuacji i reagują zgodnie z wyuczonym w dzieciństwie wzorcem. Podkreślić należy, że nie każda osoba doświadczająca przemocy w dzieciństwie lub będąca wówczas świadkiem przemocy, będzie sama w przyszłości stosować przemoc, niemniej jednak prawdopodobieństwo w tym wypadku jest zdecydowanie wyższe niż u osoby pochodzącej z rodziny, w której przemoc nie występowała.

6. Skutki przemocy w rodzinie.

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe:

- poważne obrażenia ciała,
- wzrost częstości objawów związanych ze stresem (bóle głowy, żołądka, pleców),
- przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój,
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji,
- zmienność nastrojów, decyzji,
- lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena,
- kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją,
- zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci:

- obrażenia cielesne,
- życie w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia,
- brak poczucia bezpieczeństwa i stabilności środowiska wychowawczego,
- liczne schorzenia psychosomatyczne,
- znęcanie psychiczne może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami).

Niezwykle istotne jest podkreślenie, iż konsekwencje stosowania przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta lub też już w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego (tj. trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w przestępstwach, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków, itp.).

Społeczne konsekwencje doświadczania przemocy:

- przemoc w rodzinie jako siła niszcząca cały system rodzinny niesie za sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu,

- niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwala się niosąc konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

III. Diagnoza lokalna i analiza danych

1. Charakterystyka gminy.

Gmina Herby położona jest na północno-wschodnich krańcach Śląska w dorzeczu rzeki Liswarty. Zajmuje powierzchnię 87,8 km ^{2} i jest jedną z 167gmin województwa śląskiego. Gmina Herby zalicza się gmin wiejskich o średniej liczbie mieszkańców. Według danych na 31 grudnia 2021r. gminę zamieszkiwało 6640 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w gminie

wynosi 77 osób na km ^{2}, przy średniej krajowej wynoszącej 123 mieszkańca / 1 km ^{2} i wojewódzkiej 372 mieszkańca / 1km ^{2}

2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Herby.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do badania, ze względu na fakt, że dotyka najbardziej intymnej sfery życia człowieka. Ogólne szacowanie skali przemocy w rodzinie obarczone jest dużym błędem ze względu na społeczne ograniczenia w ujawnianiu tego rodzaju problemów. Ofiary przemocy nie zawsze chcą zdradzać sprawy, które uznają za wstydliwe. W konsekwencji większość przypadków przemocy nadal nie jest ujawniona. Zjawisko to przez wiele lat było marginalizowane, a podejmowane działania miały jedynie na celu odizolowanie ofiary od sprawcy. Istnieje zatem potrzeba podejmowania kompleksowych działań skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie jak również osób stosujących przemoc. Od problemu przemocy nie są wolne również rodziny zamieszkujące gminę Herby.

Przemoc w rodzinie często łączy się z problemem nadużywania alkoholu i występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie została przeprowadzona w oparciu o posiadane statystyki i dane. Oszacowanie zjawiska przemocy możliwe jest między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty". W latach 2017-2021 zostało wszczętych łącznie **45** procedur „Niebieskie Karty", z czego najwięcej – 12 – w roku 2017. Zestawienie danych w formie wykresu obrazuje, ilość założonych Niebieskich kart od 2018 r. nie ulega zwiększeniu.

Wykres 1 – Ogólna liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty" w Gminie Herby w latach 2017-2021

Najczęściej procedura jest wszczynana przez funkcjonariuszy Policji przybywających na interwencję (29), w następnej kolejności przez pracowników jednostek pomocy społecznej

(13), placówki oświatowe (3), Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i ochrona zdrowia nie wszczęła żadnej procedury „Niebieskie Karty". Poniżej przedstawiamy zestawienie wszczęcia procedury „Niebieskie Karty" przez poszczególne służby w latach 2017-2021.

Wykres 2 - Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty" przez poszczególne służby w latach 2017-2021

W analizowanym okresie tj. w latach 2017-2021 odbyło się 20 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. W tym samym okresie odbyło się 176 posiedzeń grup roboczych.

Wykres 3 - Liczba posiedzeń grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2021

Grupą najczęściej doświadczającą przemocy na terenie gminy Herby są kobiety - 59 przypadków. Jako najczęściej występujące formy przemocy wskazane zostały przemoc psychiczna oraz fizyczna, rzadziej przemoc ekonomiczna, seksualna czy zaniedbanie. Zjawisko przemocy wobec mężczyzn zostało określone na poziomie 9 przypadków, z czego jedynymi formami przemocy była przemoc fizyczna i psychiczna oraz rzadziej zaniedbanie. Przemoc wobec dzieci została ujawniona na poziomie 52 przypadków, z czego dominującą formą była przemoc fizyczna oraz zaniedbanie. Należy również zwrócić uwagę, że dzieci z rodzin gdzie dochodzi do przemocy nie są wskazywane jako bezpośrednie jej ofiary ale pośrednio narażone są na przemoc i udział w demoralizujących sytuacjach, wielokrotnie interweniując i broniąc ofiarę przemocy domowej.

Wykres 4 - Struktura osób doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2017 -2021

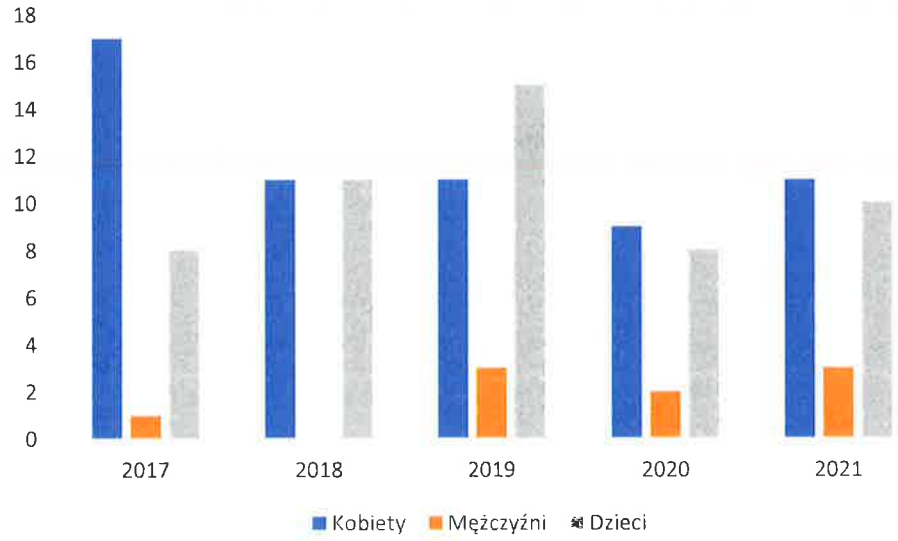

Na terenie gminy Herby w latach 2017-2021 zdiagnozowano problem przemocy wobec seniorów oraz osób niepełnosprawnych, głównie w formie przemocy fizycznej, psychicznej oraz zaniedbania. Najwięcej przypadków przemocy stosowanej na osobach starszych zanotowano w roku 2020 i 2021. W tym samy roku było również najwięcej przypadków znęcania się nad osobami niepełnosprawnymi.

Wykres 5 - Przemoc wobec osób starszych w latach 2017-2021

Wykres 6 - Przemoc wobec osób niepełnosprawnych w latach 2017-2021

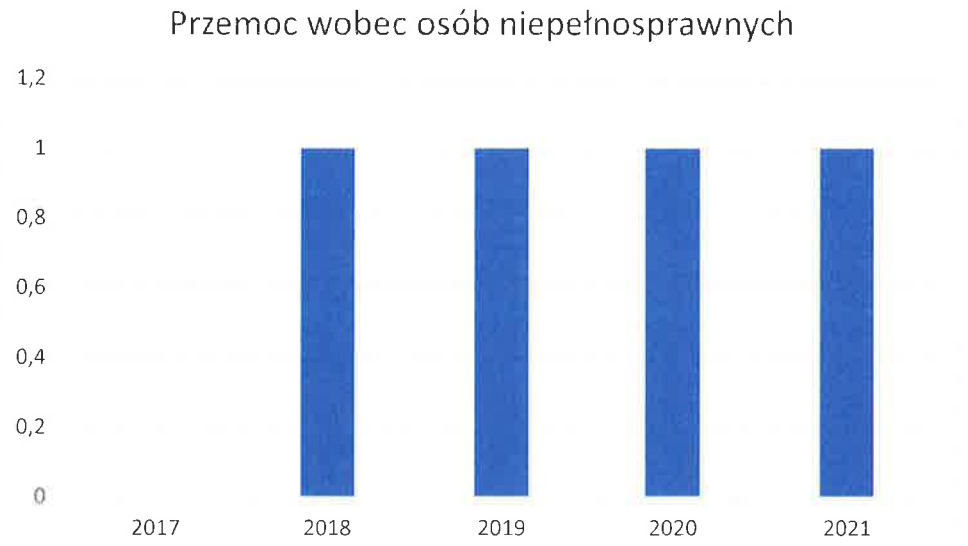

W gminie Herby osobami najczęściej stosującymi przemoc są mężczyźni (łącznie 38 przypadków), w 7 przypadkach przemoc stosowały kobiety.

Wykres 7 - Sprawcy przemocy domowej w latach 2017-2021

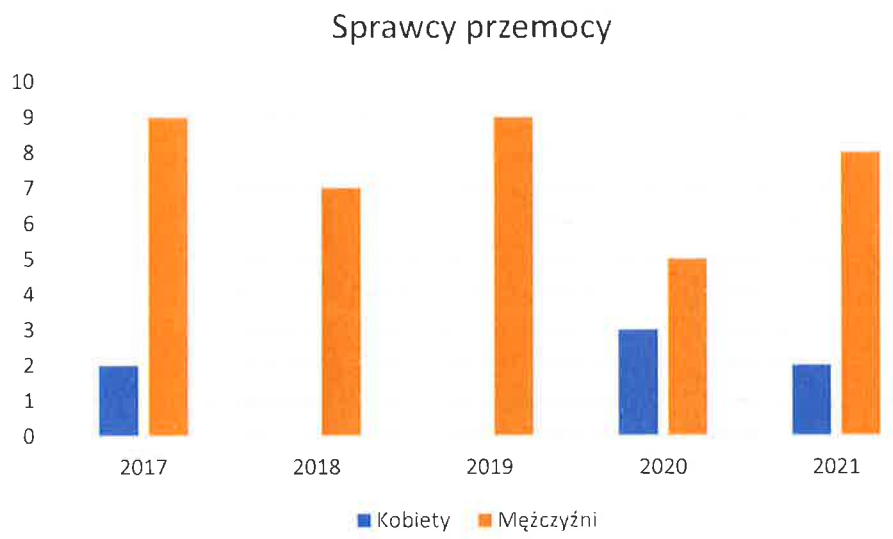

Najwięcej ujawniono przypadków stosowania przemocy przez osoby w wieku produkcyjnym. Według danych zebranych na podstawie procedury „Niebieskie Karty" mężczyźni najczęściej stosowali przemoc wobec swoich żon, konkubin oraz rodziców. Kobiety jako sprawczynie przemocy najczęściej znęcały się nad małżonkami, konkubentami oraz dziećmi.

Jeśli chodzi o działania podjęte wobec sprawców przemocy w rodzinie w Gminie Herby w większości przypadków sprawa przemocy została zgłoszona dzielnicowemu KPP lub innemu funkcjonariuszowi Policji, pracownikowi GOPS oraz została wszczęta procedura „Niebieskie Karty". Ponadto sprawcy przemocy otrzymywali skierowanie do psychologa/terapeuty, były kierowane wnioski do Prokuratury Rejonowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu Rodzinnego. Były również podejmowane inne działania, takie jak rozmowy wspierające/korygujące. Wśród działań podejmowanych na rzecz ofiar przemocy w rodzinie znalazły się skierowania do psychologa oraz psychoterapeuty. Ponadto osoby kierowane były do lekarza, w tym psychiatry. Do innych działań należały: pomoc prawna, mediacje, pomoc pedagoga szkolnego, terapia indywidualna, wypoczynek letni dla dzieci z programami profilaktycznymi. Podsumowując, w Gminie Herby dominującą formą przemocy jest znęcanie się fizyczne i psychiczne, ofiarami przemocy najczęściej są kobiety. Wobec ofiar przemocy najczęstszą formą udzielanej pomocy było skierowanie do psychologa. Najczęściej sprawcami przemocy byli mężczyźni, którzy swoją agresję kierowali wobec żon i konkubin. Przemoc wobec dzieci częściej stosowały natomiast kobiety. Sprawca przemocy został określony jako osoba w wieku produkcyjnym, posiadająca problem z nadużywaniem alkoholu.

IV. Główne założenia programu

1. Cele programu.

Cel główny – tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cele pośrednie:

1) podejmowanie i wspieranie działań zmierzających do podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,

2) rozwijanie umiejętności samokontroli i kreowania właściwych postaw wobec rodziny,

3) organizowanie poradnictwa i interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie,

4) zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy w rodzinie i podejmowania skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji,

5) wzrost udziału ofiar przemocy w dostępnych formach pomocy.

2. Podstawy prawne przeciwdziałania przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2022-2026 został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021.1249 t.j.),

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.2020.1359 t.j.)

- Kodeks karny (Dz.U. 2020.1444 t.j.), - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2021.534 t.j.) ,

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2021.1119 t.j.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2020.2050 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2021.2268 t.j.),

- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022,

- Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć: gmina, policja, prokuratura, pomoc społeczna, ochrona zdrowia oraz organizacje pozarządowe.

a) Gmina

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa także na samorządach lokalnych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin: Udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychologicznej i prawnej,

poprzez: - tworzenie i realizacje programu, - tworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, - kampanie społeczne informacyjno – edukacyjne;

b) Zespół Interdyscyplinarny

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie działań instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą oraz rozpowszechnianie informacji o możliwościach udzielania pomocy. Zadaniem Zespołu jest również inicjowanie działań w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie. Członkami Zespołu są przedstawiciele: pomocy społecznej, policji, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi i przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu mogą wchodzić też prokuratorzy. Zespół Interdyscyplinarny powołuje Grupy Robocze mające na celu budowanie i realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. W skład grupy roboczej wchodzą przedstawiciele służb i instytucji posiadających kompetencje do pracy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie (wśród nich mogą być członkowie ZI) skład grupy roboczej jest zawsze dobierany w zależności od potrzeb rodziny.

c) Policja

Do podstawowych zadań policji należy m.in.: - ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, - inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi, - wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców. Działania chroniące ofiary przemocy podejmowane są przez policję zgodnie z obowiązującym prawem: - interwencja, - sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa), - zatrzymanie sprawców przemocy stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia, - wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, - zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, - podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy, - udzielanie informacji ofiarom przemocy o możliwości uzyskania pomocy. Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez cała dobę, dlatego interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił pomiędzy sprawcą a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi maja kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

d) Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy w rodzinie, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publicznoskargowym lub na wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że

popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek: - wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo, - wyjaśnienia okoliczności czynu, - zebrania i zabezpieczenia dowodów, - ujęcia sprawcy, - w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego, tymczasowego aresztowania.

e) Sąd Rejonowy

Prowadzenie spraw karnych wobec sprawców przemocy oraz spraw opiekuńczych przed sądami rodzinnymi mającymi na celu ochronę dzieci. Prowadzi nadzory kuratorskie rodzinne i dla osób dorosłych. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich Do tego Sądu można składać następujące wnioski i pozwy: - wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej, - wniosek o zawieszenie władzy rodzicielskiej, - wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej, - pozew o zasądzenie alimentów na dziecko, - wniosek o uregulowanie sposobu kontaktowania się z dziećmi, - sprawy przeciwko nieletniemu zdemoralizowanemu albo takiemu który popełnił czy karalny, - wniosek o wgląd w sytuację dziecka, - wniosek o zakaz osobistej styczności z dziećmi, - wniosek o przysposobienie, - wniosek o wydanie dziecka, - wniosek o rozstrzygnięcie istotnych spraw dotyczących dziecka, - pozew o przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb rodziny, - wniosek o nakazanie wypłacania małżonkowi wynagrodzenia za pracę drugiego małżonka. Sąd Rejonowy Wydział Cywilny. Do tego Sądu można składać następujące wnioski i pozwy: - pozew o zniesienie małżeńskiej wspólności majątkowej, - wniosek o podział majątku wspólnego, - pozew o eksmisję. Sąd Okręgowy Wydział Cywilny. Do tego Sądu można składać następujące wnioski i pozwy: - wniosek o unieważnienie małżeństwa, - pozew o rozwód.

f) Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom, rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się m.in. w przypadku: ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien: - przeprowadzić wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji, - przygotować plan pomocy, - w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej, zwrócić się do policji o pomoc, - prowadzić „Niebieską Kartę". GOPS organizuje pracę socjalną (wsparcie finansowe, zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, warsztaty pogłębiające umiejętności rodzicielskie), asystenta rodziny czy też poradnictwo: prawne, psychologiczne i pedagogiczne. Organizuje także obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego.

g) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Prowadzenie konsultacji i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, prowadzenie warsztatów pogłębiających umiejętności wychowawcze rodziców, psychoterapię systemową dla rodzin zastępczych, prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla rodziców.

h) Ochrona zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy w rodzinie kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego. W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest: - rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć, - umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania, - poinformowanie ofiar o możliwościach szukania przemocy, - wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach, - poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji, - w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, - w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

i) Oświata

Nauczyciel, wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły podejrzewając, że dziecko jest ofiarą bądź świadkiem przemocy ma obowiązek: - sporządzić jak najpełniejszą dokumentację spostrzeżeń, - nawiązać współpracę z instytucjami pomocowymi w celu poszerzenia wiedzy na temat sytuacji dziecka, - współuczestniczyć w tworzeniu planu pomocy dziecku i jego rodzinie w sytuacji stwierdzenia przemocy, - powiadomić sąd rodzinny lub prokuraturę rejonową o sytuacji dziecka, - wspierać dziecko oraz jego rodzinę podczas realizowania planu pomocy, - monitorowania prawidłowości i skuteczności oddziaływań pomocowych, - udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grupach roboczych.

j) Organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe

Organizacje pozarządowe to są głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. W ramach swej działalności oferują, m.in.: - pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym, pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków, - pomoc socjalną, - pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci.

k) Współpraca służb i instytucji

Ofiary przemocy w rodzinie potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różne służby: - tworzenie zespołów pomocowych składających się z przedstawicieli różnych instytucji, np. policjant, pracownik socjalny, lekarz, pedagog, - znajomość miejsc, osób, możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym, - konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji, - podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy.

V. Realizacja programu

1. Zasoby gminy Herby w zakresie realizacji Programu.

1. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe,
- parafie,
- inne.

2. Mocne strony:

a) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,

b) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,

c) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.

3. Słabe strony:

a) niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,

b) brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych,

c) brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

4. Zagrożenia:

a) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,

b) negatywne wzorce zachowań społecznych,

c) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,

d) problemy alkoholowe członków rodzin.

2. Harmonogram realizacji programu.

Lp	Działanie	Okres realizacji	Realizator
1	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie	2022r. - 2025r.	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny

2	Uwrażliwianie społeczeństwa na problem przemocy w rodzinie (m.in. prowadzenie kampanii społecznych, kampanie medialne itp.)	2022r. - 2025r	wszystkie instytucje wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe
3	Realizacja programów edukacyjnych, terapeutycznych, w tym prowadzenie grup wsparcia, edukacyjnych i innych dla ofiar przemocy w rodzinie i osób uwikłanych w przemoc w rodzinie	2022r. - 2025r.	GOPS, PCPR, Oświata
4	Poradnictwo specjalistyczne, pomoc specjalistyczna dla ofiar przemocy w rodzinie (w tym psychologiczna, medyczna, prawna)	2022r. - 2025r	GOPS, PCPR, Służba Zdrowia, Oświata
5	Interwencja kryzysowa, w tym udzielanie schronienia	2022r. - 2025r	PCPR,GOPS
6	Oddziaływania wobec sprawców przemocy w rodzinie	2022r. - 2025r	PCPR, GOPS, Policja, Prokuratura, Sąd
7	Organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	2022r. - 2025r.	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe

3. Adresaci programu.

1. ofiary przemocy,

2. sprawcy przemocy,

3. przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,

4. przedstawiciele władz lokalnych,

5. społeczność lokalna gminy Herby.

4. Przewidywane efekty realizacji Programu.

1. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej gminy Herby o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.

2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Zbudowanie na terenie gminy Herby spójnego, pełnozakresowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.

5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

6. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

5. Monitorowanie i ewaluacja programu.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonujący w sposób przedstawiony w niniejszym dokumencie obejmuje zarówno zadania gminy, jak i powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pracy z ofiarami i sprawcami przemocy domowej. Systemu pokazuje wysoki stopień jego zorganizowania, a przedstawione procedury – spójność działań profilaktycznych, prewencyjnych, interwencyjnych i pomocowych wobec ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Istotą efektywności funkcjonowania Programu jest realizacja zadań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców gminy, zgodnie z przyjętymi procedurami oraz stała współpraca uczestników Programu i monitoring działań. Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości polityki społecznej lub programu; dane te mają być wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczących tej polityki czy programu. Uzyskane informacje powinny być przydatne dla planowania, rozwoju i realizacji aktualnie przeprowadzonego programu. Ewaluacja jest więc procesem, który rozpoczyna się już w momencie tworzenia programu/projektu. Wtedy bowiem podejmuje się decyzję co do obszarów ewaluacji i sposobu jej przeprowadzania (tworzenie narzędzi, gromadzenie dokumentacji). W trakcie realizacji projektu trwa ciągła analiza połączona z oceną jakości wykonywanych zadań.

6.Finansowanie Programu.

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Herby, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Projekt

z dnia 6 czerwca 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia 15 czerwca 2022 r.

w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Herby, w roku szkolnym 2022/2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 39a ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn zm.)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Określić średnią cenę jednostki paliwa w Gminie Herby, w roku szkolnym 2022/2023

1) benzyna 95 - 7,87 zł za litr,

2) olej napędowy ON – 7,41 zł za litr,

3) autogaz LPG - 3,49 zł za litr.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

Projekt

z dnia 30 maja 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559), art. 6r ust. 3 – ust. 3d ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.), po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublińcu

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XXI/173/21 Rady Gminy Herby z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych, dokonuje się następujących zmian:

1) § 4 ust. 1 pkt 1) otrzymuje brzmienie: „zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi– jeden raz w miesiącu".

2) § 5 ust. 3 pkt 2) otrzymuje brzmienie: „odpady budowlane i rozbiórkowe – do 500 kg na rok kalendarzowy z jednej nieruchomości lub jednego lokalu z nieruchomości zabudowanej budynkiem wielolokalowym".

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Herby.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

RADCA PRAWNY
mgr Marian [illegible]
OP-C-12[illegible]/22

Projekt

z dnia 3 czerwca 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia 15 czerwca 2022 r.

w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /tj. Dz. U. 2022r. poz. 559 z późn. zm./, art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych /tj. Dz. U. 2021r. poz. 1376 ze zm./ oraz art. 4 ust 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych aktów prawnych /tj. Dz. U 2019r. poz. 1461/ po zaciągnięciu opinii Zarządu Powiatu Lublinieckiego

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Zaliczyć drogę ul. Jałowcową położoną w miejscowości Olszyna przebiegającą po części działek nr 991/429; 1191/406; 915/425; 1192/406 k.m. 1 obręb Olszyna do kategorii dróg gminnych.

§ 2. Przebieg drogi określa załącznik graficzny nr 1.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Herby.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Załącznik do uchwały Nr XXXII/ /22
Rady Gminy Herby z dnia 15 czerwca 2022 r.

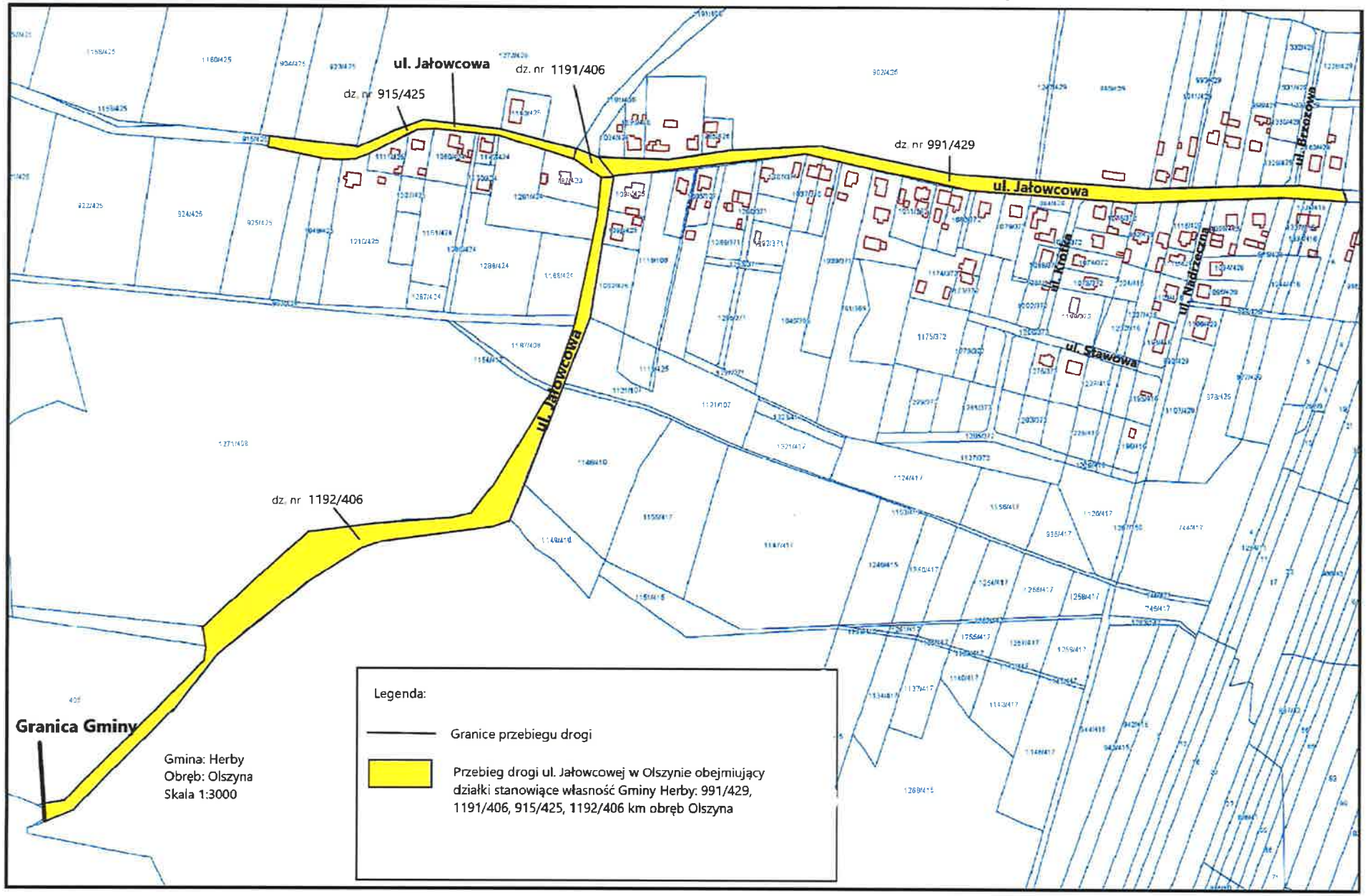

Projekt

z dnia 30 maja 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy i informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury za pierwsze półrocze roku budżetowego

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) i art. 266 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Określa się zakres i formę informacji za pierwsze półrocze o:

1. przebiegu wykonania budżetu gminy,

2. kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć,

3. przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury.

§ 2. 1. Informację o przebiegu wykonania budżetu gminy Herby za pierwsze półrocze przedstawia się w formie tabelarycznej i opisowej.

2. Część tabelaryczna winna obejmować informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej przedstawione w szczegółowości nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

3. Część opisowa winna zawierać omówienie wykonania:

1) dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetowych

2) objaśnienia przyczyn odchyleń od wielkości planowanych

3) istotnych zdarzeń i procesów mających wpływ na przebieg wykonania budżetu.

§ 3. 1. Informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, przedstawia się w formie tabelarycznej i opisowej.

2. Informacja o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej winna zawierać wartości dotyczące dochodów, wydatków, wyniku budżetu, przychodów, rozchodów i prognozy kwoty długu.

3. Informacja o przebiegu realizacji przedsięwzięć winna zawierać stopień zrealizowania kwoty wydatków wynikających z limitów na poszczególne przedsięwzięcia.

§ 4. 1. Informacja o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury

utworzonych przez gminę winna być przedstawiona w formie tabelarycznej i opisowej.

2. Część tabelaryczna określa:

1) plan i wykonanie przychodów i kosztów według poszczególnych pozycji planu finansowego;

2) plan i wykonanie inwestycji oraz remontów i konserwacji środków trwałych – jeżeli były planowane na dany rok budżetowy;

3) dane dotyczące stanu należności i zobowiązań, ze szczególnym uwzględnieniem należności i zobowiązań wymagalnych.

2. Część opisowa informacji zawiera omówienie:

1) przychodów według źródeł,

2) kosztów według rodzajów,

3) należności i zobowiązań według tytułów.

§ 5. Traci moc uchwała Rady Gminy Herby Nr XXXVI/665/10 z 30 czerwca 2010 w sprawie określenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za pierwsze półrocze i informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury za pierwsze półrocze roku budżetowego.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Kozielski

Projekt

z dnia 30 maja 2022 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR XXXII/ /22
RADY GMINY HERBY

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Kochanowice

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583) oraz art. 261 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.)

Rada Gminy Herby uchwala, co następuje:

§ 1. Udziela się pomocy finansowej w formie dotacji celowej Gminie Kochanowice na organizację Dożynek Powiatowych w dniach 27-28 sierpnia 2022 r.

§ 2. Pomoc finansowa, o której mowa w § 1, zostanie udzielona ze środków budżetu Gminy Herby na rok 2022 w wysokości 4.000,00 zł (słownie: cztery tysiące złotych).

§ 3. Warunki pomocy finansowej, a w szczególności zasady rozliczenia środków finansowych, określone zostaną w umowie pomiędzy Gminą Kochanowice a Gminą Herby.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Herby.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
mgr Marian Skuara
OP-C-126/12